

ODŮVODNĚNÍ

I. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Předkládaný návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 16/2012 Sb. o odborné způsobilosti osob řídících drážní vozidlo a osob provádějících revize, prohlídky a zkoušky určených technických zařízení a o změně vyhlášky Ministerstva dopravy č. 101/1995 Sb., kterou se vydává Řád pro zdravotní a odbornou způsobilost osob při provozování dráhy a drážní dopravy, ve znění pozdějších předpisů, byl zpracován v návaznosti na poslední novelu zákona o dráhách, schválenou Parlamentem ČR 6. září 2016 a vyhlášenou ve Sbírce zákonů pod číslem 319/2016 Sb. Předmětná novela zákona o dráhách do vnitrostátního právního řádu transponuje směrnici Evropského Parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru, přičemž pro předkládaný návrh jsou konkrétně relevantní změny zákona o dráhách v oblasti kategorizace drah.

Kategorizace drah je jak v rámci zákona o dráhách, tak v rámci směrnice 2012/34/EU spjata s vymezením rozdílných skupin práv a povinností, které se pojí s jednotlivými kategoriemi drah (technické požadavky, požadavky na provozovatele a uživatele dráhy, přístupnost dráhy apod.). Směrnice rozlišuje mezi ostatními druhy drah i místní a regionální nezávislou infrastrukturu pro provozování osobní drážní dopravy, zatímco v zákoně o dráhách nebyla kategorie místní a nezávislé regionální infrastruktury zavedena a tato infrastruktura byla zahrnuta do dráhy regionální.

Zákon o dráhách tak na místní oddělené dráhy, které představují speciální subkategorii vnitrostátní kategorie drah, vztahoval standardní povinnosti správce drážní infrastruktury podle směrnice 2012/34/EU, přestože tato směrnice umožňuje jejich vynětí, resp. výjimky z požadavků na oddělení dopravce a provozovatele infrastruktury, financování, licencování dopravců a cenové regulace a přidělování kapacity. Přitom zavedení nové kategorie oddělené dráhy místní je unijně konformní a zároveň s sebou nese snížení nákladů na straně provozovatelů drah i státní správy, proto bylo k tomuto kroku novelou zákona o dráhách přistoupeno.

Předkládaný návrh novely vyhlášky č. 16/2012 Sb. v návaznosti na výše popsanou změnu zákona o dráhách doplňuje kategorii dráhy místní, a to do ustanovení týkajících se věku, vzdělání a odborné způsobilosti žadatelů o vydání průkazu způsobilosti k řízení drážního vozidla na stanovených drahách.

Návrh vyhlášky zároveň na několika místech doplňuje současnou právní úpravu v návaznosti na požadavky aplikační praxe a v této souvislosti dílčím způsobem upravuje vyhláškou užívanou terminologii.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, k jehož provedení je navržena, jakož i se zákonným zmocněním k jejímu vydání. Navrhovaná změna vyhlášky č. 16/2012 Sb. nepřekračuje rozsah zákonného zmocnění.

Návrh vyhlášky splňuje požadavky ustanovení § 79 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie, zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s akty Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie. Předkládaný návrh není s výše uvedenou směrnicí Evropské unie v rozporu, naopak zavádí do vnitrostátního právního řádu kategorii místní a nezávislé regionální infrastruktury, kterou směrnice vymezuje.

Vedle směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru návrh částečně souvisí s materií obsaženou ve směrnici Evropského Parlamentu a Rady 2007/59/ES ze dne 23. října 2007 o vydávání osvědčení strojvedoucím obsluhujícím hnací vozidla a vlaky v železničním systému Společenství. Konkrétně ve vazbě na článek 2 odst. 3 písm. b) uvedené směrnice, jež upravuje oblast působnosti dané směrnice, resp. možné výjimky z ní.

Návrh vyhlášky nezasahuje do oblasti upravené mezinárodním právem.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

V současně platném zákoně o dráhách není zavedena kategorie místní a nezávislé regionální infrastruktury a tato infrastruktura byla zahrnuta do dráhy regionální. Zákon o dráhách tak na místní oddělené dráhy, které představují speciální subkategorii vnitrostátní kategorie drah, vztahuje standardní povinnosti správce drážní infrastruktury podle směrnice 2012/34/EU, přestože tato směrnice umožňuje jejich vynětí, resp. výjimky z požadavků na oddělení dopravce a provozovatele infrastruktury, financování, licencování dopravců a cenové regulace a přidělování kapacity.

Zavedení nové kategorie oddělené dráhy místní je unijně konformní a zároveň s sebou nese snížení nákladů na straně provozovatelů drah i státní správy, proto bylo k tomuto kroku novelou zákona o dráhách přistoupeno. Návrh novely vyhlášky č. 16/2012 Sb. reaguje na popsanou změnu zákona o dráhách a doplňuje kategorii dráhy místní do ustanovení týkajících se věku, vzdělání a odborné způsobilosti žadatelů o vydání průkazu způsobilosti k řízení drážního vozidla na stanovených drahách.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet, ani ostatní veřejné rozpočty, akceptuje právní úpravu, obsaženou v novele zákona o dráhách.

Zavedením nové kategorie oddělené dráhy místní dochází ke snížení nákladů na straně provozovatelů drah z důvodu výjimky z požadavků směrnice v oblastech oddělení dopravce a provozovatele infrastruktury, financování, licencování dopravců a cenové regulace a přidělování kapacity.

Předkládaný návrh vyhlášky nepřináší negativní sociální dopady na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé i osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, protože jejich práva a právem chráněné zájmy neupravuje.

Návrh nemá žádné negativní dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nemá negativní dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů, resp. nijak výše uvedené nenarušuje.

7. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Předkládané změny nepřináší žádná rizika pro ochranu soukromí a osobních údajů, navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Z hlediska zvažování korupčních rizik nezakládá navrhovaná úprava prostor pro možné korupční jednání v této oblasti.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná vyhláška není úpravou, která má přímé nebo nepřímé dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

K bodu 1:

Zpřesňuje se počet možností opakovat zkoušku ze všeobecné odborné způsobilosti a nejzazší termín jejího absolvování. V současné právní úpravě nejsou doplňující podmínky pro vykonání zkoušky obsaženy.

K bodu 2:

Výslovně se stanovuje, že alespoň jeden ze členů komise pro hodnocení prokázání zvláštní odborné způsobilosti musí být držitelem licence strojevedoucího.

K bodům 3 až 6 a 9 až 13:

Novelou zákona o dráhách se zavádí nová kategorie oddělené dráhy místní, a to zejména s ohledem na zavedení odchylného režimu pro tuto dráhu od režimu směrnice 2012/34/EU u přístupu a provozování drážní dopravy na této dráze (§ 24a zákona), vydávání licencí (§ 25 a násl. zákona) a přidělování kapacity (§ 33 a násl. zákona). Místní dráha je v zákoně o dráhách vymezena jako dráha oddělená buď technicky (zejm. dráhy s odchylným rozchodem kolejí) nebo provozně, tj. na nichž je provoz oddělen od ostatních drah a není propojen s provozem na zaústěných dráhách (tj. vlaky na provozně oddělené dráze nezajíždí na další zaústěné dráhy). Vymezení místní dráhy je navázáno na pojem „*místní a regionální nezávislé sítě*“, který směrnice 2012/34/EU užívá v čl. 2 odst. 1 a odst. 3 písm. a).

Směrnice 2007/59/ES o vydávání osvědčení strojvedoucím obsluhujícím hnací vozidla a vlaky v železničním systému Společenství obdobně upravuje rozsah své působnosti, resp. možné výjimky z této oblasti v článku 2 odst. 3 písm. b), který umožňuje členským státům vyjmout z opatření, která musí přijmout k provedení této směrnice, strojvedoucí poskytující služby výhradně na sítích, které jsou funkčně oddělené od ostatního železničního systému a jsou určeny pouze pro místní, městskou a příměstskou osobní a nákladní dopravu.

Nově vymezená kategorie místní dráhy se doplňuje do ustanovení vyhlášky týkajících se věku (§ 6), vzdělání (§ 7) a odborné způsobilosti žadatelů (§ 8 a 10, příloha č. 4) o vydání průkazu způsobilosti k řízení drážního vozidla na stanovených drahách.

K bodům 7 a 8:

Jedná se o textovou změnu, která sjednocuje terminologii užívanou vyhláškou. Ustanovení § 14 odst. 3 písm. b) požaduje k ověření doklad o vykonání odborné praxe. Termín výcvik nebo školení § 14 neuzívá.

K čl. II

Účinnost vyhlášky se navrhuje k termínu účinnosti novely zákona o drahách, tj. ke dni 1. dubna 2017.